



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 294/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 49/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 49/05.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti v rámci jej odôvodnenia uviedol: *„Sťažovateľ podal žalobu na OS Žilina dňa 10. 8. 2005. Súd vykonal iba zbytočné neprogresívne úkony a stará sa marenie základných ľudských práv sťažovateľa...“*

V spise sú sťažnosti na zbytočné prietahy, ktoré neboli vybavované náležite.“

Sťažovateľ sa v petite svojej sťažnosti domáhal vyslovenia tohto nálezu:

„II.A. Okresný súd v Žiline porušuje základné práva D. B. garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 medzinárodného dohovoru.“

II.B. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu v Žiline konať bez zbytočných prietahov a porušovania základných práv D. B.“

II.C. Okresný súd v Žiline je povinný zaplatiť D. B. satisfakciu vo výške 10.000 Eur v lehote 15 dní od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu SR.“

II.D. Okresný súd v Žiline je povinný zaplatiť trovy konania sťažovateľovi a advokátovi sťažovateľa, v lehote 15 dní.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Pri predbežnom prerokovaní posudzovanej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ využil na ochranu svojich ústavných práv prostriedok nápravy, ktorý mu poskytuje § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a doručil okresnému súdu 14. apríla 2009 sťažnosť na postup súdu zdôvodnenú výskytom prietáhov v konaní. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 18. mája 2009, teda jeden mesiac a štyri dni po podaní sťažnosti na postup okresného súdu, možno túto sťažnosť vyhodnotiť ako formálnu, pretože nevytvára dostatočný priestor na to, aby predseda krajského súdu mohol prijať účinné opatrenia na odstránenie prietáhov v konaní.

Formálne uplatnenie sťažnosti na prietahy v konaní orgánu štátnej správy súdov ústavný súd štandardne považuje za dôvod na odmietnutie sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (m. m. IV. ÚS 278/04, IV. ÚS 306/04, IV. ÚS 74/05).

Uvedené skutočnosti sú dôvodom, pre ktorý je potrebné sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť pri jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv a slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 49/05.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (*mutatis mutandis* I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom

predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto ústavný súd nečinnosť okresného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/00, I. ÚS 65/03).

V danom prípade ústavný súd z príloh k podanej sťažnosti zistil, že okresný súd krátko po začatí konania uznesením sp. zn. 4 C 49/05 z 15. augusta 2005 namietané konanie prerušil z dôvodov podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. Ps 12/2004 s odôvodnením, že v tomto konaní sa rieši otázka spôsobilosti žalobcu na právne úkony, pričom túto otázku okresný súd považoval za významnú z hľadiska posúdenia procesnej spôsobilosti žalobcu v konaní. Proti uvedenému uzneseniu sa sťažovateľ odvolal, pričom Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 5 Co 99/2006 z 29. septembra 2006 uznesenie okresného súdu potvrdil. Toto rozhodnutie napadol sťažovateľ dovolaním, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 Cdo 21/2008, 3 Cdo 22/2008, 3 Cdo 23/2008 zo 14. marca 2008 (doručeným okresnému súdu 28. marca 2008) tak, že konanie o dovolaní zastavil. Je teda zrejmé, že napadnuté konanie bolo minimálne do právoplatnosti citovaného uznesenia najvyššieho súdu prerušené (resp. sa súdny spis nenachádzal na okresnom súde), a teda okresnému súdu v riadnom postupe v tomto konaní bránila zákonná prekážka.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Ústavný súd ďalej k podanej sťažnosti konštatuje, že táto obsahuje hrubo urážlivé výroky na adresu ústavného súdu ako aj jeho jednotlivých sudcov, napr.: „... *ústavný súd toleruje kriminálny stav a nečinnosť sudcov, prokurátorov a policajtov... Ústavný súd SR je vrcholom justičnej mafie!*...“ a podobne.

Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľ v tomto prípade výrokmi obsiahnutými v sťažnosti prekročil hranicu normálneho správania a použil neadekvátne vyjadrenia na adresu ústavného súdu, a to v rozpore s princípom zachovávania úcty k právam iných, ktorý má byť v rámci občianskoprávneho konania v súlade s § 1 a § 2 OSP rešpektovaný všetkými účastníkmi konania a z ktorého vyplýva i požiadavka, aby účastníci konania rešpektovali ľudskú dôstojnosť, občiansku čnosť i osobnosť ďalších účastníkov konania, ale i samotného vo veci konajúceho súdu tak vo svojich písomných, ako i verbálnych prejavoch (obdobne III. ÚS 52/06, III. ÚS 26/07, III. ÚS 93/07).

Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sťažnosť smie byť v zásade odmietnutá ako neprijateľná podľa čl. 35 ods. 3 dohovoru, pokiaľ bola vedome založená na nepravdivých faktoch a rovnako ak používa útočný, resp. hrubo urážlivý jazyk (Řehák v. Česká republika, No. 67208/01, rozhodnutie z 18. mája 2004).

Ústavný súd preto opakovane uvádza, že súčasťou zákonom predpísaných náležitostí návrhu na začatie konania na ústavnom súde je aj primeraná slušnosť vo vyjadrovaní.

V prípade hrubo neslušného alebo urážlivého obsahu takéhoto návrhu môže byť odmietnutý pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pokiaľ záujmy ochrany ústavnosti nevyžadujú iný postup (obdobne napr. III. ÚS 52/06, III. ÚS 26/07, III. ÚS 93/07).

Na základe všetkých uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2009